

بررسی رابطه بین خویشن‌شناسی مدیران و سلامت سازمانی در دبیرستانهای شهر بجنورد

^۱ آذر میدخت فرزامی خواه
^۲ دکتر هاشم عسکر زاده
^۳ دکتر برانعلی منفردی راز

چکیده

هدف این تحقیق بررسی رابطه بین خویشن‌شناسی مدیران و سلامت سازمانی در دبیرستانهای شهر بجنورد در سال تحصیلی ۸۵-۸۶ می‌باشد. به همین منظور خویشن‌شناسی مدیران بعنوان متغیر پیش‌بین و سلامت سازمانی بعنوان متغیر ملاک مورد بررسی قرار گرفته است. جامعه آماری مشتمل بر ۲۹ نفر از مدیران دبیرستانهای شهر بجنورد در سال تحصیلی ۸۵-۸۶ می‌باشد نمونه آماری از طریق روش نمونه‌گیری ساده به تعداد ۲۶ نفر از آنها انتخاب شدند و تعداد دبیران که ۷۰۰ نفر بودند که از طریق نمونه‌گیری ساده ۲۸۵ نفر انتخاب شدند روش تحقیق توصیفی، استنباطی و از نوع همبستگی می‌باشد. برای تعیین خویشن‌شناسی مدیران از پرسشنامه دیوید وتن و کیم. کامرون^۴ از کتاب رویکردهای پژوهشی محمد مقیمی که شامل یازده گزینه می‌شد و برای سلامت سازمانی از پرسشنامه استاندارد سلامت سازمانی (OHI)^۵ که شامل ۴۴ سؤال بسته پاسخ بر اساس مقیاس ۴ درجه‌ای لیکرت استفاده شده است. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی شامل شاخصهای آماری (رسم جدول، فراوانی، درصد فراوانی، نمودارها) و همچنین از آمار استنباطی شامل جدول افقی، آزمون خی دو و

^۱- کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی

^۲- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی

^۳- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی

^۴ David A. whetten & Kims. Cameron
^۵ Organization Health Inventory

بررسی رابطه بین خویشتن‌شناسی مدیران و سلامت...

فرمول آلفای کرونباخ^۱ استفاده گردید. یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که بین خویشتن‌شناسی مدیران و سلامت سازمانی رابطه وجود دارد. بنابراین با توجه به مطالعات محقق و نتایج حاصل از پژوهش هر اندازه میزان آگاهی مدیر و شناخت آنها نسبت به خود افزایش یابد همین شناخت باعث افزایش تفکر منطقی و استفاده مناسب از استراتژیهای مدیریت می‌گردد. هر اندازه مدیر رفتار خود را متناسب وضعیت خاص و با نیازهای زیردستانش انطباق‌پذیر سازد به همان اندازه در سلامت سازمان مؤثر خواهد بود.

کلید واژه‌ها

آموزش و پرورش، خودشناسی، خویشتن‌شناسی مدیران، سازمان، سلامت سازمانی.

مقدمه

یکی از قابلیتهای مدیریتی، که امروز اهمیتی روزافزون یافته، مهارت‌های رهبری است که مدیران با تکیه بر آن می‌توانند از ظرفیتهای نهفته کارکنان پیش از بیش بهره گیرند و این ممکن نخواهد بود مگر با درک پیچیدگیهای موجود در رفتار و واکنشهای آدمی بویژه با توجه به اینکه شناخت خویشتن، سرمایه ذی قیمتی برای شناخت دیگران و ارتقاء مهارت‌های رهبری مدیران به شمار می‌آید. (دیوید ای. وتن، کیم کمرون، ۱۳۸۲)

امروزه هنر اداره کردن را از شاخصهای عمدۀ تمدن معاصر می‌دانند پیامبر اکرم (ص) در این زمینه می‌فرمایند: بهترین مدیران و فرمانروایان کسانی هستند که استعدادها و سلیقه‌های گوناگون را زیر چتر مدیریت گرد آورند و بدترین مدیران کسانی هستند که مجموع افراد هماهنگ را متفرق سازند. (امانی، ۱۳۸۴)

^۱ Cronbach Coefficient Alpha

فصلنامه پژوهش‌های تربیتی

سازمانها در معنای وسیع رکن اصلی دنیای کنونی‌اند و مدیریت مهمترین عامل در حیات رشد و بالندگی و مرگ سازمان‌هاست. مدیر روند حرکت از وضع موجود به سوی وضعیت مطلوب را هدایت می‌کند و در هر لحظه برای ایجاد آینده بهتر در تکاپوست.

مدیران و رهبرانی که در درجه بالایی از خویشن‌شناسی دارند با خود و دیگران صادق هستند و می‌دانند که چگونه احساس‌هایشان بر آنها، سایر مردم و عملکرد شغلی آنان تأثیر می‌گذارد. (قدوس، ۱۳۸۵).

از سوی دیگر امروزه هر ملتی در صدد ایجاد جامعه‌ای است که ضمن رشد و توسعه در همه ابعاد اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی قادر باشد بین ساختارهای جدید که فعال هستند و کارآیی بالا و اثربخش دارند و فرهنگ و سنت جامعه خود هماهنگ ایجاد کند برای ایجاد چنین جامعه‌ای وجود سازمانهای سالم ضرورت می‌یابد. (فصلنامه پژوهشی ۱۳۸۵، سال دوم، حوزه ۸)

در این پژوهش در بررسی رابطه بین خویشن‌شناسی مدیران و سلامت سازمانی در دیبرستانهای بجنورد به آگاهی بیشتری در این زمینه دست یافتیم و آن اینکه: برای اینکه مدیر خود باشیم و بتوانیم مدرسه‌ای سالم داشته باشیم باید خود را بشناسیم که چه نمودهایی از خود به عنوان نقاط قوت و ضعف حساب کنیم. باید درک کنیم تأثیری بر روی دیگران می‌گذاریم بهترین روش برای چنین درکی آن است که گفته‌های دیگران را درباره خود بشنویم حتی آنچه که می‌گویند با اعتقادات و عقایدمان در خصوص خودمان موافق نباشد.

خویشن‌شناسی، روشی که در آن شخص خود را در می‌یابد، می‌تواند به مقوله‌هایی مانند خویشن‌شناسی شخصی (حقایق یا نظریات شخصی درباره خود) خویشن‌شناسی اجتماعی (درک شخصی در مورد اینکه دیگران چگونه به او نگاه می‌کنند) و آرمانهای شخصی (چه یا چگونه دوست دارم باشم) تقسیم می‌شود.

بررسی رابطه بین خویشتن‌شناسی مدیران و سلامت...

از آنجا که زیربنای هر گونه حرکت به سوی رشد و توسعه سازمانی و بهبود فرآیند کار در سازمانی شناخت دقیق وضعیت موجود، تشخیص نقاط قوت و ضعف و سپس طرح برنامه‌های سنجیده برای اصلاح جریان امور است و از سوی دیگر رفتار صحیح مدیر در سازمان بستگی به شناخت خود و نحوه ادراک کارکنان که متأثر از ویژگی آنهاست، خواهد داشت، مدارس نیز به عنوان سازمان آموزشی از این قاعده مستثنی نیستند.

با توجه به مقدمه فوق در پژوهش سؤالهای زیر مورد بررسی قرار گرفته

است:

سؤال اصلی: آیا بین خویشتن‌شناسی مدیران و میزان سلامت سازمانی

رابطه وجود دارد؟

سؤالهای فرعی:

- آیا بین خویشتن‌شناسی مدیران و ساختدهی آنان در دبیرستانهای شهر
جنورد رابطه وجود دارد؟

- آیا بین خویشتن‌شناسی مدیران و ملاحظه‌گری دبیران در دبیرستانهای شهر
جنورد رابطه وجود دارد؟

- آیا بین خویشتن‌شناسی مدیران و تأکید علمی دبیران در دبیرستانهای شهر
جنورد رابطه وجود دارد؟

- آیا بین خویشتن‌شناسی مدیران و یگانگی نهادی دبیران در دبیرستانهای شهر
جنورد رابطه وجود دارد؟

- آیا بین خویشتن‌شناسی مدیران و پشتیبانی منابع آنان در دبیرستانهای شهر
جنورد رابطه وجود دارد؟

- آیا بین خویشتن‌شناسی مدیران و روحیه دبیران در دبیرستانهای شهر جنورد
رابطه وجود دارد؟

فصلنامه پژوهش‌های تربیتی

- آیا بین خویشن‌شناسی مدیران و نفوذ آنان در دیبرستانهای شهر بجنورد رابطه وجود دارد؟

قدوس (۱۳۸۵) در پژوهش خود به منظور بررسی خویشن‌شناسی مدیران و سبک رهبری آنان رابطه معناداری وجود دارد.

خویشن‌شناسی یا خود مجموعه‌ای از افکار و عواطف است که سبب آگاهی فرد از موجودیت خود می‌گردد. (شعاری‌نژاد، ۱۳۷۱) خودشناسی به نظر هالند^۱ عبارت از توانای فرد برای شناسایی استعدادهای بالقوه در محیط اجتماعی می‌باشد یعنی خودشناسی عبارت از اطلاعات و دانشی که فرد درباره خود دارد. (شفیع‌آبادی، ۱۳۷۶).

به نظر روگرز^۲ خویشن‌شناسی جزء محوری در شخصیت انسان و تعادل شخصی است. روگرز خویشن را به صورت یک محصول اجتماعی که خارج از روابط بین شخصی رشد می‌کند و برای ثبات می‌کوشد تشریح می‌کند. وی افزود نیاز انسانی اساسی به نگاه مثبت از سوی دیگران و از خود وجود دارد. همچنین او عقیده داشت تمایلی به سوی واقعیت دادن به خود و پیشرفت وجود دارد به طوریکه از روی محیط جذاب، مجاز و برانگیزنده است.

ماتیومایلز^۳ (۱۹۶۱) یک سازمان سالم را به عنوان سازمانی تعریف می‌کند که نه فقط در محیط پایدار می‌ماند، بلکه در دراز مدت قادر است به اندازه کافی با محیط خود سازگار شده، توانایی‌های لازم را برای بقاء خود پیوسته ایجاد کند و گسترش دهد. (علاقه‌بند، ۱۳۷۸).

بررسی رابطه بین خویشتن‌شناسی مدیران و سلامت...

از دیدگاه دیویس^۱ زمانی سازمانی سالم است که کارکنان احساس کنند کاری سودمند به جای می‌آورند و به احساس رشد و پرورش مشخصی دست می‌یابند. (کیت دیویس، به نقل از محمد طوسی، ۱۳۷۳).

معلمان در مدرسه سالم به آموزش و یادگیری متعهد هستند. آنان اهداف والاتری ولی قابل وصول برای دانشآموزان در نظر می‌گیرند، استانداردهای عملکرد بالا را حفظ می‌کنند و محیط یادگیری منظم و جدی است. علاوه بر این دانشآموزان با انگیزه زیادی در امور علمی سخت کار می‌کنند و به آنها بیکاری که در امور علمی موققیت دارند احترام می‌گذارند و مسائل کلاس و مواد آموزشی در دسترس همه است و بالاخره در یک مدرسه سالم معلمان همیگر را دوست دارند و به همیگر اعتماد کرده و در کار خود دلسوز هستند و به مدرسه خود افتخار می‌کنند.

با مروری بر تحقیقات و مطالعات انجام شده در زمینه خویشتن‌شناسی نشان می‌دهد اگر مدیری بتواند خود را بشناسد، می‌تواند دیگران را بیشتر بشناسد و از آنجایی که در سازمان، کارکنان به همیگر کنش و واکنش و بازخوردهایی دارند با توجه به توان هر یک از آنها کارها انجام می‌شود و این تنبیه‌گی باعث می‌شود فشار روانی در میان کارکنان کاهش یابد.

مروری بر تحقیقات انجام شده در زمینه سلامت سازمانی نشان می‌دهد که سلامت سازمانی وضعی فراتر از اثربخشی کوتاه‌مدت دلالت داشته، به مجموعه‌ای از خصایص سازمانی نسبتاً پردازم اشاره می‌کند. یا سازمان سالم به این معنا نه فقط در محیط خود پایدار می‌ماند بلکه در درازمدت قادر است به اندازه کافی با محیط خود سازگار شده، توانایی لازم را برای بقای خود پیوسته ایجاد کند و گسترش دهد. (علاقه‌بند، ۱۳۷۸).

^۱ Devez

فصلنامه پژوهش‌های تربیتی

در زمینه بررسی رابطه بین خویشتن شناسی مدیران و سلامت سازمانی، تحقیقی به طور مشخص انجام نشده بنابراین تحقیق حاضر در صدد پاسخ به این مسئله است که آیا بین خویشتن شناسی و سلامت سازمانی رابطه‌ای وجود دارد. هدف از پژوهش حاضر این است که نشان دهد خویشتن شناسی مدیران یکی از عواملی است که می‌تواند در سلامت سازمانی مؤثر باشد و وجود یک مدیر قوی و خودشناس را می‌توان به عنوان یک سرمایه ارزشمند برای سازمان به حساب آورد که از جمله نتایج آن کاهش جابجایی کارکنان، اتفاق نظر اعضاء در مورد جایگاه و محل سازمان، انسجام، وفاداری، ایجاد تعهد را نسبت به سازمان می‌شود.

این پژوهش می‌تواند دورنمای تأثیر برخورداری مدیران از شناخت خویشتن‌خویش را روشن و نقش آنرا در ایجاد سلامت سازمانی بیان کند. بدون شک جو سالم سازمانی یک محیط آموزشی می‌تواند عامل بسیار مهمی در تسهیل و تسريع دستیابی به اهداف متعالی آموزش و پرورش به حساب آورد. بنابراین انجام تحقیق اساسی در این زمینه یکی از گامهای مهمی است که اگر دقیق و آگاهانه برداشته شود به توسعه و بهبود در کمیت و کیفیت علمی و سایر فعالیتهاي مدارس کمک شایانی خواهد نمود.

روش

تحقیق حاضر از نوع پژوهش کاربردی می‌باشد نوع پژوهش توصیفی استنباطی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه مدیران و دبیران دبیرستانهای شهر بجنورد (اعم از غیرانتفاعی، دولتی، شاهد) که در سال تحصیلی ۸۶ - ۸۵ دارای ابلاغ رسمی بوده‌اند تعداد کل مدیران ۲۹ نفر و تعداد کل دبیران ۷۰۰ نفر می‌باشد. در این پژوهش جهت تعیین حجم نمونه مدیران از روش

بررسی رابطه بین خویشنشناسی مدیران و سلامت...

نمونهگیری تصادفی ساده و حجم نمونه در دبیران از روش نمونهگیری نسبتی استفاده گردیده است.

برای گرداوری داده‌ها از روش زمینه‌یابی پرسشنامه‌ای استفاده شده است که برای این منظور از دو پرسشنامه خویشنشناسی مدیران و دیگری سلامت سازمانی استفاده شده است.

در پژوهش حاضر برای توصیف داده‌ها و مشاهدات از روشهای توصیفی جداول توزیع فراوانی، نمودارهای توصیفی و شاخصهای مرکزی (نظیر میانگین، مد، نما) و شاخصهای پراکندگی (نظیر انحراف معیار، واریانس) استفاده گردیده است و برای برآورد اعتبار پرسشنامه‌ها از فرمول آلفای کرانباخ استفاده شده

$$ra = \frac{J}{J - I} \left(I - \frac{\sum s_i}{s^2} \right)$$

لذا برای روایی پرسشنامه خویشنشناسی از روایی صوری استفاده شده و همچنین برای اطمینان از روایی پرسشنامه سلامت سازمانی که استاندارد شده می‌باشد با نظر اساتید راهنما و مشاور اعمال گردیده است.

یافته‌ها

جدول شعاره محاسبات ضرب همبستگی بین سلامت

سازمانی خویشنشناسی مدیران

سلامت سازمانی			
ضریب همبستگی	سطح معنادار	تعداد	
- ۰/۴۰۰	۰/۰۴۳	۲۶	خویشنشناسی مدیران

با توجه به نتایج آزمون پیرسون، چون سطح معناداری ($Sig = 0/043$) کمتر از ۰/۰۵ به اندازه همبستگی بین دو متغیر ($I = 0/40$) می‌باشد می‌توانیم بگوییم در آزمون دو دامنه سطح آلفا (۰/۰۵) می‌باشد بنابراین بین خویشنشناسی مدیران و سلامت سازمانی رابطه معنادار وجود دارد. یعنی با اطمینان

فصلنامه پژوهش‌های تربیتی

۹۵٪ هر قدر مدیر از خود شناخت بیشتری داشته باشد به همان اندازه می‌تواند سازمان سالمی داشته باشد.

جدول شماره ۲ محاسبات همبستگی بین ملاحظه‌گری مدیران و خویشن شناسی مدیران

ملاحظه‌گری مدیران			
ضریب همبستگی	سطح معنادار	تعداد	خویشن شناسی مدیران
۰/۵۶۱	۰/۰۰۳	۲۶	

با توجه به داده‌های جدول فوق چون در آزمون دو دامنه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ و اندازه همبستگی بین دو متغیر ($Sig=0.03$) آلفای ۰/۰۵ است، بنابراین بین خویشن شناسی مدیران و ملاحظه‌گری مدیران رابطه وجود دارد. یعنی با اطمینان ۹۵٪ هر قدر مدیر خود را دوست و حامی معلمان نشان دهد و به منابع کارکنان آموزشی توجه کند و پذیرای پیشنهادهای آنان باشد به همان نسبت در سلامت سازمانی مؤثر خواهد بود.

جدول شماره ۳ محاسبات همبستگی بین خویشن شناسی مدیران و پشتیبانی منابع

پشتیبانی از منابع			
ضریب همبستگی	سطح معنادار	تعداد	خویشن شناسی مدیران
- ۰/۰۴۰	۰/۰۴۳	۲۶	

با توجه به داده‌های جدول فوق چون در آزمون دو دامنه سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ و اندازه همبستگی بین دو متغیر ($Sig=0/0.42$) آلفای ۰/۰۵ فرض صفر رد می‌شود و فرض محقق پذیرفته می‌شود یعنی با اطمینان ۹۵٪ بین خویشن شناسی مدیران و پشتیبانی از منابع رابطه معناداری وجود دارد.

بررسی رابطه بین خویشتن‌شناسی مدیران و سلامت...

جدول شماره ۴ محاسبات ضریب همبستگی بین خویشتن‌شناسی مدیران و روحیه دبیران

روحیه دبیران		
ضریب همبستگی	سطح معنادار	تعداد
- ۰/۱۶۴	۰/۴۲۴	۲۶
خویشتن‌شناسی مدیران		

با توجه به جدول شماره چهار سؤال سوم تحقیق نشان می‌دهد که چون در آزمون دو دامنه سطح معناداری ($Sig=0/424$) بیشتر از $0/05$ و اندازه همبستگی بین دو متغیر $0/164$ است در سطح آلفای $0/05$ بین خویشتن‌شناسی مدیران و روحیه دبیران رابطه معناداری وجود ندارد.

جدول شماره ۵ محاسبات ضریب همبستگی بین خویشتن‌شناسی مدیران و تأکید علمی دبیران

تأکید علمی دبیران		
ضریب همبستگی	سطح معنادار	تعداد
۰/۴۶۹	۰/۰۲۱	۲۶
خویشتن‌شناسی مدیران		

با توجه به داده‌های جدول فوق برای بررسی سؤال چهار از آزمون دو دامنه استفاده شده است که نشان می‌دهد در سطح معناداری ($Sig=0/021$) کمتر از $0/05$ و اندازه همبستگی بین دو متغیر ($t=0/469$) است در سطح آلفای $0/05$ بین خویشتن‌شناسی مدیران و تأکید علمی دبیران رابطه وجود دارد.

جدول شماره ۶ محاسبات ضریب همبستگی خویشتن‌شناسی مدیران و یگانگی نهادی دبیران

یگانگی نهادی		
ضریب همبستگی	سطح معنادار	تعداد
- ۰/۳۱۳	۰/۱۱۹	۲۶
خویشتن‌شناسی مدیران		

با توجه به جدول شماره شش برای آزمون سؤال پنج تحقیق از آزمون دو دامنه استفاده شده است که نتایج نشان می‌دهد چون سطح معناداری ($Sig=0/119$) بیشتر از $0/05$ و اندازه همبستگی بین دو متغیر ($t=-0/313$) است

فصلنامه پژوهش‌های تربیتی

در سطح آلفای ۰/۰۵ بین خویشن‌شناسی مدیران و یگانگی نهادی رابطه وجود ندارد.

جدول شماره ۷ محاسبات ضریب همبستگی خویشن‌شناسی مدیران و نفوذ مدیر

نفوذ مدیر			
ضریب همبستگی	سطح معنادار	تعداد	
۰/۷۱	۰/۰۰	۲۶	خویشن‌شناسی مدیران

برای بررسی سؤال شش تحقیق از آزمون دو دامنه استفاده گردیده است که نتایج در جدول شماره ۷ ارائه شده است یعنی با سطح معناداری (Sig=۰/۰۰۰) کمتر از ۰/۰۵ و اندازه همبستگی بین دو متغیر (۰/۷۱) است و در سطح آلفای ۰/۰۵ نشان می‌دهد که بین خویشن‌شناسی مدیران و نفوذ مدیر رابطه وجود دارد یعنی با اطمینان ۹۵٪ هر قدر مدیر بر مقامات بالا نفوذ داشته باشد بهتر می‌توان به سازمان خود رسیدگی نماید و سازمانش از سلامتی بیشتری برخوردار باشد.

جدول شماره ۸ محاسبات ضریب همبستگی خویشن‌شناسی مدیران و ساخت‌دهی مدیر

ساخت دهی مدیر			
ضریب همبستگی	سطح معنادار	تعداد	
۰/۵۸	۰/۰۰۲	۲۶	خویشن‌شناسی مدیران

با مشاهده داده‌های فوق چون در آزمون دو دامنه سطح معناداری (Sig=۰/۰۰۲) کمتر از ۰/۰۵ و اندازه همبستگی بین دو متغیر (۰/۵۸) است در سطح آلفای ۰/۰۵ بین دو متغیر خویشن‌شناسی مدیران و ساخت‌دهی رابطه وجود دارد.

نتیجه‌گیری

- نتیجه سؤال اصلی تحقیق نشان می‌دهد که خویشنشناسی مدیران بر سلامت سازمانی مدارس تأثیر دارد یعنی هر اندازه میزان آگاهی مدیر و شناخت آنها به خود افزایش یابد به همان اندازه در سلامت سازمانی مؤثر خواهد بود.
- نتیجه اول سؤال فرعی نشان‌دهنده این است که بین خویشنشناسی مدیران و ملاحظه‌گری مدیران رابطه وجود دارد یعنی اینکه چنین مدیری خود را دوست و حامی معلمان می‌داند و به منابع کارکنان آموزشی توجه دارد و پذیرای پیشنهادات آنها می‌باشد.
- نتیجه سؤال دوم تحقیق نشان می‌دهد که بین خویشنشناسی مدیران و پشتیبانی از منابع رابطه وجود دارد بدین منظور که مدرسه‌ای که دارای وسائل آموزشی لازم و کافی و حتی اضافی می‌باشد بر احتی از طریق چنین مدیری قابل حصول می‌باشد.
- نتیجه سؤال سوم فرعی تحقیق نشان‌دهنده این است که بین خویشنشناسی مدیران و روحیه مدیران در این تحقیق رابطه معناداری وجود ندارد.
- نتیجه سؤال چهارم فرعی نشان می‌دهد که خویشنشناسی مدیران بر تأکید علمی مدیران تأثیر دارد بدین معنی که تلاش مدیر در برتری علمی و فرهنگی بر همکاران تأثیر زیادی دارد.
- نتیجه سؤال پنجم فرعی نشان‌دهنده این است که بین خویشنشناسی مدیران و یگانگی نهادی مدیران در این تحقیق رابطه معناداری وجود ندارد.
- نتیجه سؤال ششم تحقیق نشان می‌دهد که بین خویشنشناسی مدیران و تفویذ آنان رابطه معناداری وجود دارد. بدین معنی هنگامی که مدیر از خود شناخت و آگاهی لازم را دارد و می‌تواند بدین وسیله عمل بالا دستان خود را تحت تأثیر قرار دهد و از طریق تحت تأثیر قرار دادن فکر و عمل بالا دستان می‌تواند به طور اثربخش بر سلامت سازمان اثرگذار باشد.

فصلنامه پژوهش‌های تربیتی

- نتیجه سؤال هفتم فرعی این است که بین خویشنشناصی مدیران و ساختدهی آنان رابطه وجود دارد بدین معنی که چنین مدیری دارای رفتاری هدفگرا و کارگرا است یعنی مدیر انتظارات خود را برای کارکنان آموزشی روشن می‌کند و استانداردهای دقیق عملکرد را حفظ می‌کند.

به طور کلی نتایج حاصله از آزمونها در مورد سؤالهای پژوهش نشان می‌دهد که بین خویشنشناصی مدیران و سلامت سازمانی (به جزء سطح نهادی و روحیه) رابطه معنادار وجود دارد.

بنابراین با توجه به مطالعات محقق و نتایج حاصل از پژوهش هر اندازه میزان آگاهی مدیر و شناخت آنها نسبت به خود افزایش یابد همین شناخت باعث افزایش تفکر منطقی و استفاده مناسب از استراتژیهای مدیریت می‌گردد و هر اندازه مدیر از خود آگاهی داشته باشد و رفتار خود را مناسب وضعیت خاص و با نیازهای زیردستانش انطباق‌پذیر سازد به همان اندازه در سلامت سازمان مؤثر خواهد بود.

کتابنامه

- امانی، فرشته، (۱۳۸۴). رابطه بین تیپهای شخصیتی و سبک رهبری مدیران مدارس متوسطه شهر بجنورد پایان نامه کارشناسی ارشد.
- دیوید ای. وتن، کیم. اس، کمرون، (۱۳۸۲). در خودشناسی مدیران، ترجمه زکلیلی، محمدعلی، تهران، مؤسسه تحقیقات و آموزش مدیریت.
- دیویس، کیت و نیزم استورم، جان، (۱۳۷۳). رفتار سازمانی در کار، ترجمه محمد علی طوسی، مرکز آموزش مدیریت دولتی.
- شعاعی نژاد، علی‌اکبر، (۱۳۷۱). درآمدی بر روانشناسی انسان، تهران، انتشارات آزاد.
- شفیع‌آبادی، عبدالله، (۱۳۷۶). برنامه‌ریزی تحصیلی شغلی، تهران، شرکت چاپ و نشر کتابهای درسی.
- علاقه‌بند، علی، (۱۳۷۸). سلامت سازمانی در مدرسه، فصلنامه مدیریت آموزش و پرورش، دوره ۶.
- قدوس، شهین، (۱۳۸۵). بررسی رابطه بین خویشتن‌شناسی مدیران و سبک رهبری آنان در مدارس ابتدائی شهر بجنورد، پایان نامه کارشناسی ارشد.
- فصلنامه پژوهشی، (۱۳۸۵). سال دوم، شماره ۸، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بجنورد.
- _ Pur key, w. (1988). An Overview of Self Concept theory for counselors.
- _ Eric Clearing house on Counseling and personnel services , Ann Arbor, Mich (An Eric / CAPS Diyest) E D 304630
- _ http://www.findarticles.com/p/articles/Mi_g2699/is_0003/ai_2699000309